

הנדון: דרישה להכרזה על מצב חירום לאומי בתחום בריאות הנפש

אדוני ראש הממשלה,

אנחנו, ארגוני בריאות הנפש והרווחה המרכזיים בישראל, התאגדנו יחדיו לראשונה ובאופן חסר תקדים, כדי להתריע בפניך בחומרה: **בריאות הנפש הישראלית נמצאת במשבר חמור וחסר תקדים התובע מענה מיידי.**

מתוך דאגה עמוקה נוכח עלייה דרמטית, כמעט בלתי נתפסת, בשיעור המצוקה הנפשית של אזרחי המדינה – אנו מניחים בפניך קול זעקה מקצועית: עם תום המלחמה ושובם של החטופים החיים, מצבה הנפשי של החברה הישראלית נמצא **בשפל שלא ידענו כמותו.**

התמונה הקלינית, כפי שאנחנו מבקשים לפרוש בפניך, מעוררת חרדה: נתונים המצביעים על התפרצות תחלואה נפשית חסרת תקדים בעומקה ובהיקפה

ממצאי המחקרים והנתונים שנאספו מכלל קופות החולים, משרד הביטחון וגופי רווחה וחירום, מעלים, כעת באופן גלוי וחד, תמונה קשה המצביעה על קריסה מערכתית הצפויה במדינת ישראל:

- הפרעת דחק פוסט-טראומטית (PTSD):** שיעורי האבחנה הקשה הזו זינקו בכ- **70% מדי חודש** מאוקטובר 2023 ועד סוף 2024, ובסך הכל נוספו **23,600** בני אדם תחת האבחנה של פוסט טראומה.
- דיכאון וחרדה:** שיעורי האבחנה הוכפלו ושיעורם באוכלוסיה הוא הגבוה ביותר שידענו.
- פניות חירום וסיוע:** נרשמה עלייה פי 6 בשיעור הפניות לעמותות סיוע נפשי וקווי חירום, עם כ-6,000 פניות בחודש לער"ן בלבד.
- טיפול נפשי:** שיעור המטופלים בטיפול נפשי קצר מועד הוכפל פי 6 בשנת 2024 בהשוואה לשנת 2022.
- פגיעה בנפש בקרב הלוחמים:** יותר מ- **9,000 חיילים** (בסדר ובמילואים) ביקשו הכרה בפגיעה נפשית. הערכות אגף השיקום הן כי עד שנת 2028 יטפל האגף ב- **50,000 פצועי נפש.**
- משפחה ואלימות:** עלו במאות אחוזים מספר הפגיעות והסיכונים המתמשכים בקרב **פעוטות, ילדים ומתבגרים.** בנוסף, נרשמה עלייה של עשרות אחוזים באירועי אלימות בתוך המשפחה, כלפי נשים וילדים.
- שימוש בחומרים ממכרים:** אחד מכל ארבעה ישראלים נמצא בסיכון לשימוש מוגבר בחומרים ממכרים, ורמת השימוש בתרופות מרשם פסיכו-אקטיביות נותרה גבוהה פי 2 מאשר בתקופה שלפני המלחמה. הקשר המוכר בין שימוש מוגבר לבין התמכרות ארוכת טווח והשפעותיה על כל היבט של החיים המשותפים והאישיים - מוכר היטב.

מאחורי הנתונים הסטטיסטיים עומדים בני אדם: עיניים כבדות, מחשבות טורדניות, היעדר תקווה, תשיות נפשיות והתפרקות של משפחות ושל קהילות. בהיעדר מענה מסור, שורשי, רחב היקף ומקצועי צפויה בעתיד הקרוב החמרה והחרפה של מצב בריאות הנפש הלאומי ורווחתם של כלל אזרחיה.

ממלחמות קודמות אנו יודעים שבתום מאבק ההישרדות מגיעה פעמים רבות **קריסה, הצפה של תחלואה נפשית רחבה וחרפה ופגיעה חמורה ברווחת האזרחים.** פרק הזמן האקוטי של מציאות חיצונית קשה, נוטה לארגן את הפרט ואת החברה מאחורי הגנות יעילות. אנו מתריעים כי עומד לפנינו **שבר נפשי חברתי עמוק ומתמשך.** החברה הישראלית כולה חווה ערעור יסודי בתחושות הביטחון, השייכות והאמון. הפגיעה היא עמוקה עד כדי כך שגם הדורות הבאים יתמודדו עם **השלכות בין דוריות** חמורות. הפרעות אלה זועקות לטיפול **לפני שיתגבשו ויתקבעו,** וישנו את פני החברה שלנו לרעה לדורות קדימה.

אנו קוראים קריאה דחופה לפעולה: זוהי שעת חירום

אנו קוראים לך, ראש ממשלת ישראל, הנושא באחריות גם לשלומם הנפשי של כל אזרחי המדינה הזו, להיערך בדחיפות ולפעול כך שמדינת ישראל תתמודד עם ההחמרה הממאירה הצפויה במצב בריאותו הנפשית של הציבור.

אנו דורשים לנקוט בכל האמצעים הנדרשים לעצירת ההתדרדרות המסוכנת.

דרישותינו ממוקדות וברורות:

1. הכרזה מיידית על מצב חירום לאומי בתחום בריאות הנפש והרווחה.
2. הצבת נושא הטיפול בנפש בראש סדר העדיפויות הלאומי – מעל לכל שיקול אחר.
3. הפניית משאבים עצומים, תכנון ארוך טווח ובניית תוכנית לאומית מיידית לשיקום והחלמה נפשית של החברה הישראלית כולה.

מצבן של מערכות בריאות הנפש והרווחה, טרם משבר השבעה באוקטובר 2023 היה ממילא חמור. אלו מערכות הסובלות מהרעבה ארוכת שנים ומהזנחה חמורה, שסימניהן ניכרים בהן מכל עבר. יש לקחת בחשבון את החסרים שהיו שם מראש ואת משקלו של האסון המטיל על כל מערכות בריאות הנפש והרווחה אחריות רבת משקל כעת. אחריות זו זקוקה לגיבוי – בהקצאת משאבים, בהערכות מהירה ודחופה ובתכנון ארוך טווח.

בכבוד רב ובדרישה לפעולה מיידית,

ארגוני בריאות הנפש והרווחה החתומים מטה:

איגוד העובדים והעובדות הסוציאליים

איגוד הפסיכיאטריה בישראל

איגוד הקרימינולוגים הקליניים

האיגוד הישראלי לפסיכיאטריה של הילד והמתבגר

החברה לפסיכיאטריה של הזקנה

הסתדרות הפסיכולוגים בישראל- הפ"י.

יה"ת - האגודה לטיפול באמצעות אמנויות בישראל

שילוב ידיים – פורום המכונים הפסיכואנליטיים בישראל (החברה הישראלית לפסיכולוגיה אנליטית, החברה הפסיכואנליטית בישראל, הכשרה פסיכואנליטית אונטולוגית - מרכז ויניקוט, המכון הישראלי לפסיכולוגיה יונגיאנית על שם אריך נוימן, העמותה היונגיאנית הישראלית החדשה, מכון ישראלי לאנליזה קבוצתית, מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו 'רוח אדם' - הכשרה פסיכואנליטית בודהיסטית)

עמותה יונגיאנית ישראלית חדשה (ע"ר)
New Israeli Jungian Association
www.isrojung.co.il

